

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **W. N.**

skazanego za czyny z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 31 marca 2025 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 29 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 447/22,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 28 czerwca 2022 r., sygn. akt XIV K 156/19,

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od skazanego W. N. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe postępowania kasacyjnego, w tym 750 (siedemset pięćdziesiąt) zł tytułem opłaty od kasacji.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 28 czerwca 2022 r., sygn. akt XIV K 156/19, uznał oskarżonego W. N. za winnego popełnienia:

- dwóch przestępstw z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., polegających na przywłaszczeniu powierzonych mu rzeczy ruchomych w postaci pojazdów ciężarowych marki M. i ładowarki kołowej marki V. i uznając, że czyny te stanowią ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę: 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 100 zł;

- dwóch przestępstw z art. 284 § 2 k.k., polegających na przywłaszczeniu powierzonych mu rzeczy ruchomych w postaci koparki kołowej marki L. i samochodu osobowego marki B. i uznając, że czyny te stanowią ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę: roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 100 zł.

Następnie połączył orzeczone wobec oskarżonego W. N. kary pozbawienia wolności oraz kary grzywny i wymierzył mu kary łączne 5 lat pozbawienia wolności i 250 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 100 zł. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej jednym z przypisanych mu przestępstw poprzez zapłatę na rzecz wskazanego podmiotu kwoty 475.500 zł. Nadto orzekł o kosztach procesu.

Apelację od tego wyroku, zaskarżając go w całości, wniósł obrońca oskarżonego. Zarzucił „obrazę przepisów postępowania, które miały wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1. obrazę art. 55 § 1 ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności poprzez nienależytą obsadę sądu polegającą na braniu udziału w wydaniu orzeczenia osoby sędzi X. Y. powołanej na urząd sędziego Sądu Okręgowego w Gdańsku na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8

grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), co doprowadziło do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności i stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą opisaną w art. 439 § 1 ust. 2 k.p.k.”, a w dalszych punktach naruszenie określonych przepisów postępowania, zaś „z daleko posuniętej ostrożności procesowej”, także obrazę przepisu prawa materialnego – art. 284 § 2 k.k. oraz orzeczenie wobec oskarżonego rażąco niewspółmiernej kary (kar) pozbawienia wolności.

Podnosząc te zarzuty, obrońca wniósł o: uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego, względnie wymierzenie oskarżonemu kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 29 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 447/22, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że inaczej określił czas popełnienia jednego z przestępstw przypisanych oskarżonemu oraz obniżył kwotę orzeczonego obowiązku naprawienia szkody do 471 692,78 zł. W pozostałej części utrzymał w mocy zaskarżony wyrok i zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca aktualnie skazanego W. N.. Zaskarżył wyrok „w całości, a w szczególności w zakresie punktu II, utrzymującego wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawie o sygn. akt: II AKa 447/22 w pozostałym zakresie, w szczególności w zakresie wymierzonej W. N. kary 5 lat pozbawienia wolności” i zarzucił „rażące naruszenie prawa procesowego mające wpływ na treść orzeczenia, a w szczególności:

a) naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z 55 § 1 ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 i 3 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności poprzez rozpoznanie jednego z zarzutów apelacyjnych w sposób nienależyty i wyrażenie błędnego poglądu prawnego dotyczącego

nienależytej obsady sądu I instancji polegającej na braniu udziału w wydaniu orzeczenia osoby sędziego Sądu Okręgowego tj. X. Y. powołanej na urząd sędziego Sądu Okręgowego w Gdańsku przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę na wniosek tzw. „Nowej Krajowej Rady Sądownictwa” wybranej w sposób niekonstytucyjny, co znajduje potwierdzenie zarówno w jurysdykcji krajowej, jak i europejskiej, zaś zgodnie z obowiązującymi judykatami, w szczególności ETPCz orzeczenia wydane przez Sędziów wybranych z naruszeniem prawa nie powinny ostawać się w mocy, zaś oni sami nie powinni mieć możliwości orzekania w sprawach, co w świetle przedmiotowej sprawy, jej charakteru oraz wydanego z naruszeniem prawa wyroku sprawia, iż w konsekwencji doszło do rażącego naruszenia prawa skazanego W. N. do rzetelnego procesu, a w szczególności do rozpoznania jego sprawy przez niezawisły, bezstronny i niezależny Sąd, tym samym powodując zaistnienie bezwzględnych przyczyn odwoławczych określonych w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz 439 § 1 pkt 2 k.p.k.”

Dodatkowo obrońca zarzucił wyrokowi „rażącą niewspółmierność kary, która nie jest adekwatna do popełnionych przez W. N. czynów, w szczególności w świetle naprawienia przez niego niemal w całości szkody (z pokrzywdzonymi w zakresie czynów, co do których skazany się przyznał zostały podpisane i zrealizowane przez skazanego ugody), stopnia społecznej szkodliwości czynu, braku proporcjonalności w zakresie wydania wyroku w stosunku do innych, wydawanych w tożsamych sprawach, a także wydania wyroku bez uwzględnienia sytuacji osobistej i rodzinnej W. N. , co sprawia, iż nawet w przypadku, gdyby zaskarżony wyrok nie został przez Sąd Najwyższy uchylony, to wymierzona W. N. kara pozbawienia wolności w wymiarze 5 lat jest karą rażąco wygórowaną i winna zostać znacznie złagodzona”.

Wskazując na powyższe, autor kasacji wniósł o uchylenie wyroków sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, a „z daleko posuniętej ostrożności procesowej” o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie W. N. kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia, uwzględniając całokształt okoliczności niniejszej sprawy”.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy Gdańsk - Oliwa w Gdańsku wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Należało podzielić pogląd prokuratora o oczywistej bezzasadności przedmiotowej kasacji, co skutkowało jej oddaleniem w trybie art. 535 § 3 k.p.k., tj. na posiedzeniu bez udziału stron. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że treść skargi wskazuje, iż jej autor, chociaż jest podmiotem fachowym, nie w pełni przyswoił reguły postępowania kasacyjnego. Jedną z nich jest niedopuszczalność wnoszenia kasacji wyłącznie z powodu niewspółmierności kary, co stanowi art. 523 § 1 zd. drugie k.p.k. W licznych orzeczeniach Sąd Najwyższy tłumaczył, że nie oznacza to, iż w kasacji można kwestionować wymiar kary, o ile skarżący podniesie też inne zarzuty, tj. rażącego naruszenia prawa, natomiast oznacza, że skarżący powinien wykazać, iż niewspółmierność kary jest skutkiem rażącego naruszenia prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2021 r., V KK 422/20; z dnia 27 września 2016 r., V KK 245/16; wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II KK 159/06; z dnia 3 listopada 1999 r., IV KKN 206/99). W rozpatrywanej kasacji ten warunek kwestionowania kary nie jest spełniony, trzeba też odnotować, że w sytuacji, gdy karę wobec W. N. orzekł Sąd I instancji, a Sąd odwoławczy jej nie modyfikował, zarzut rażącej niewspółmierności kary, będący ponowionym zarzutem apelacyjnym, jest skierowany przeciwko wyrokowi Sądu meriti, a więc niezgodnie z art. 519 k.p.k. Natomiast najwyraźniej nie znając treści art. 537 k.p.k., autor kasacji postuluje wydanie przez Sąd Najwyższy orzeczenia reformatoryjnego (w zakresie orzeczenia o karze), co nie jest dopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym. Powyższych uwarunkowań nie dostrzegł też prokurator i w odpowiedzi na kasację zbędnie podjął merytoryczną polemikę ze wspomnianym zarzutem.

Formułując zarzut oznaczony literą a), skarżący wskazuje na zaistnienie w sprawie bezwzględnych przyczyn odwoławczych określonych w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Powinien jednak wiedzieć, że nienależyta obsada sądu, o której mowa w zarzucie, nie powoduje jednoczesnego zaistnienia obu tych przyczyn, a właściwym byłoby powołanie tylko art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., co miało miejsce w apelacji. Stawia przy tym oczywiście błędną tezę, że rozpoznając odpowiedni zarzut apelacji Sąd *ad quem* rażąco naruszył art. 433 § 2 k.p.k. poprzez

rozpoznanie tego zarzutu w sposób nienależyty i wyrażenie błędnego poglądu prawnego dotyczącego nienależytej obsady sądu I instancji. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku upewnia, że Sąd Apelacyjny rzetelnie rozpoznał wspomniany zarzut, szczegółowo analizując okoliczności powołania sędzi X. Y. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Gdańsku, przez pryzmat wskazań zawartych w uchwale połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA 1-4110-1/20, mając zwłaszcza w polu widzenia punkt 2. tej uchwały. Wskazano w nim, że „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”. Sąd Apelacyjny nawiązał również do uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, gdzie w punkcie 2. stwierdzono, że „brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (...)”. Sąd Apelacyjny badał zatem, czy jakieś konkretne okoliczności, inne niż wzięcie udziału w konkursie prowadzonym przez wadliwie obsadzoną Krajową Radę Sądownictwa, każą uznać, że orzekający w sprawie W. N. Sąd Okręgowy w Gdańsku w składzie z sędzią X. Y. był nienależycie obsadzony. Doszedł do wniosku, że okoliczności takie nie zachodzą, a „przedstawienie przez KRS Prezydentowi kandydatury sędziego X. Y. to decyzja znajdująca oparcie w argumentach merytorycznych”. Wniosek ten został przekonująco umotywowany

(zob. s. 10-13 maszynopisu uzasadnienia). W szczególności podkreślono, że w sporządzonej opinii sędzia wizytator wskazał, iż ubiegająca się o awans do sądu wyższego rzędu sędzia jest obowiązkowa, skrupulatna i bardzo zaangażowana w wykonywanie obowiązków, ma wystarczająco długi staż zawodowy, prezentuje wysoki poziom wiedzy merytorycznej oraz ma bardzo dobre wyniki w zakresie stabilności orzecznictwa przy znacznym ilościowym obciążeniu referatu, w tym sprawami o skomplikowanej materii. Zwrócono uwagę, że sędzia X. Y. od wielu lat zdobywała doświadczenie w rozpoznawaniu spraw zawisłych w Sądzie Okręgowym w Gdańsku jako sędzia delegowany oraz że w toku procedury nominacyjnej uzyskała poparcie środowiska sędziowskiego wyrażające się w korzystnym wyniku głosowania Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji Gdańskiej (58 głosów „za” przy 80 oddanych) i pozytywnej opinii Kolegium Sądu Apelacyjnego. Akcentowano również brak informacji, w tym że nie przytoczył takich apelujący, z których wynikałoby, iż sędzia X. Y. podejmowała działania, które wskazywałyby na jakąkolwiek jej zależność od przedstawicieli władzy wykonawczej lub ustawodawczej, względnie by pozostawała w jakichkolwiek relacjach z członkami KRS, czy też udzieliła któremukolwiek z członków KRS poparcia niezbędnego do zgłoszenia jego kandydatury Sejmowi.

W kasacji obrońca nie zanegował tych ustaleń, natomiast twierdził, że „już sam fakt nieprawidłowego powołania tj. przez organ niekonstytucyjny, sprawia, iż wyroki wydawane przez obsadzony w taki sposób Sąd winny być uchylane do ponownego rozpoznania”. Nawiązał do wspomnianej uchwały trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., utrzymując, że wskazano w niej, iż osoba powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim na wniosek wadliwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa „jest nieuprawniona do orzekania, co stanowi przesłankę bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. albo też zachodzi przypadek nienależytej obsady sądu, co determinuje przesłankę bezwzględną określoną w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.”. Taka interpretacja uchwały jest nieprawidłowa, a w istocie stanowi przeinaczenie jej treści. Nie ma w niej mowy o osobach nieuprawnionych do orzekania, ale – gdy chodzi o sprawy karne i sądy powszechne oraz wojskowe – o nienależytej obsadzie sądu mogącej wynikać z udziału w jego składzie sędziego powołanego do pełnienia urzędu na

wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. W uchwale wskazano, że powołanie sędziego na wniosek tego organu zawsze skutkuje nienależytą obsadą sądu w przypadku powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, natomiast w przypadku sędziego sądu powszechnego lub wojskowego aby uznać, że takie uchybienie zaistniało, należy rozpatrzyć dodatkowe okoliczności. Tak postąpił w rozpatrywanej sprawie Sąd Apelacyjny, który przekonująco wykazał, że udział w składzie Sądu I instancji sędzi X. Y. nie skutkuje jego nienależytą obsadą. Ponownie należy odnotować, że postąpił też zgodnie z uchwałą składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Orzekający w niniejszej sprawie Sąd Najwyższy stoi na gruncie wymienionych judykatów, przy czym w przypadku uchwały trzech Izb SN jest nią związany, skoro ma moc zasady prawnej (art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym – t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 622). Nie zmienia oceny kasacji powołanie w nim orzecznictwa trybunałów europejskich, które po części było znane w momencie podejmowania uchwały przez trzy Izby Sądu Najwyższego i które nie nakazuje tak skrajnie restryktywnego podejścia do zagadnienia orzekania przez sędziów powołanych do pełnienia urzędu na wniosek wadliwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa, jakie prezentuje obrońca skazanego. W konsekwencji kasacja oparta na twierdzeniu, że oceniając zarzut apelacji podnoszący zaistnienie uchybienia wymienionego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., Sąd odwoławczy wyraził błędny pogląd prawny w kwestii nienależytej obsady Sądu I instancji, została uznana za oczywiście bezzasadną.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w pkt 1. postanowienia. Rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w pkt 2. znajduje oparcie w art. 636 § 1 i art. 637a k.p.k., przy czym w zakresie zasądzenia od skazanego opłaty od kasacji w art. 527 § 2 k.p.k.

[J..J

[r.g.]]

